

Hont Ferenc (1907—1979)

Fájdalmas veszteség érte a magyar színháztudományt: meghalt Hont Ferenc. Április 4-én lett volna 72 éves. Neve számunkra, szegediek számára nemcsak a rendezővel, színháztörténésszel és tudóssal forrott össze, hanem a Szegedi Szabadtéri Játékokkal is. Hányszor leírtuk, hányszor idéztük a Játékok megteremtésére irányuló első cikkének mondatait: „... modern szellemű, a passiójátékokhoz hasonló tömegszínházi és világsikert aratott darabok bemutatása nem köznapi, mindez jelentheti a vidéki város számára: az idegenforgalom növelését, a magas kulturális élet és bekapcsolódást a nagyvilág vérkeringésébe.” S gondoljuk csak meg: mindössze húszéves volt, amikor az idézett sorok a Dél-magyarország 1927. május 11-i számában megjelentek! Jól tudjuk azt is, mennyi ellenállást váltott ki éppen ez az írás; támogatói — kezdetben — csupán a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollegiumában és a munkásotthonban voltak. De nem adta fel a küzdelmet, cikkezett, érvelt a jó ügy mellett. Ez a fiatalos lendület, ez a tenniakarás jellemezte egész életét. Ő valósította meg a Tragédia első szabadtéri előadását 1933-ban, a Dóm téren, elévülhetetlen érdemei vannak a színháztörténeti kutatások tudományos rangra emelésében, a magyar színháztudomány megteremtésében, s e tudomány nemzetközi elismerésének kivívásában.

Szocialista államunk nagyra becsülte kulturális szervező és tudományos tevékenységét, ezt több magas kitüntetéssel is elismerte. Hont Ferenc nem szerte az ünneplést. Nyaranta egy-egy előadás kedvéért még az utóbbi években is hazalátogatott szülővárosába, de szinte elbújt a Dóm tér hetezres nézőseregében. Nem tudjuk — már nem is fogjuk megtudni — mire gondolhatott ilyenkor az egykori kezdeményező. Meghalt. De gazdag életműve az örökké élők sorába emelte.

HORVÁTH MIHÁLY

Vaszy Viktor halálára

Nem volt még város Magyarországon, amely ennyire összeforrott volna szerezett művészeivel, mint Szeged Vaszy Viktorral. Nem volt még művész az országban, aki ennyit és ilyen eredményesen tett volna városáért, mint Vaszy Viktor. Ki tagadhatná, hogy híressé vált fanfárja, a „Szeged hős város” egy önmagát megvalósítani képes nagy művész diadaléneke? Hiszen Szeged valóban híresebb lett Vaszy Viktor által, a zeneművész, s általa a zeneművészet letörölhetetlenül rányomta bélyegét a városra, amely ezt büszke örömmel tudomásul vette.

Személyisége ritka erejével képes volt önmaga megszabni életpályáját, a sablonos művészkariéer sodrását messze elkerülve, magamagát egy helyre parancsolva tudott páratlanul sokoldalú és mélyrehatóan közéleti lenni. Amíg mások a világ operaházait járták, ő Szegeden operai világot virágoztatott fel, mindenki más előtt felismerve és követve a nemzetközi operacélet legfinomabb rezdüléseit. Amíg a hagyományos meg a modern zene dráma. hívei kivont karddal rontottak egymásra, ő a legplebejusabb Verdi-örökség sziklájának vetve hátát, szinte észrevétlenül lopta be a magyar operai életbe az új műveket, hátra és előre egyforma igyekezettel tágitva zenei perspektívánkat.

Teremtő energiája messze tudott sugározni, s míg mások a saját művészi helyüket keresték, ő felnevelte felszabadulásunk utáni operacéletünk legjelentősebb nemzedékét, akik itt és a fővárosban évtizedekig büszkeségei voltak — s még lesznek is — műfajuknak.

Bámulatos, mennyi jó ügyet kezdeményezett, s ennél csak az bámulatosabb, hogy valamennyit véghez is vitte. A Szegedi Szimfonikus Zenekar megteremtése, a Zenebarátok Kórusa, s mindnyájunk féltett ügye, a Szabadtéri Játékok — melynek újjáélesztésében oroszlánrészt vállalt — mind nevéhez fűződnek.

Személyes művészi részvétele volt az erő, amely mindent működésbe hozott, amely észrevétlenné tudta tenni a hiányokat, amely a siker reményét csillanította meg a legkezdetibb lépéseknél.

Ha megjelent a karmesteri dobogón, abszolút és egyértelmű központja lett az előadásnak, személye egymaga volt képes hordozni egy egész opera drámai feszültségét, tévedhetetlenül el tudta választani a lényegest a lényegtelentől, csúcspontjai felejthetetlenek. Szeged muzikusai és közönsége a nagy pillanatok

élményét és óhajtását Vaszy Viktor karmesteri művészetének köszönhetik, ez magyarázza páratlan tekintélyét és népszerűségét. Talán Verdi mélyen egyszerű drámaisága állt hozzá legközelebb, de állíthatjuk, hogy Erkel igazi értékeit az ő átélt előadásai által ismerte meg a magyar zenei világ.

Távozása felmérhetetlen veszteség. Sikeres és gazdag pályáját Szegednek szentelte, Vaszy Viktor Szegednek volt elkötelezett nagy művésze.

PÁL TAMÁS



SAMU KATALIN MUNKÁJA